

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Медичний інститут

Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПРАКТИКА ЛІКАРСЬКА ВИРОБНИЧА

Рівень вищої освіти	Другий рівень
Спеціальність: освітня програма	222 Медицина: Медицина

Затверджено рішенням Ради з якості

Протокол від _____ № _____

Голова Ради з якості

Петрашенко Вікторія
Олександрівна

ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Дужий Ігор Дмитрович
Ситнік Олександр Леонідович

Рецензування робочої навчальної програми	<hr/> <hr/>
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Медицина	Протокол від _____ № _____ Керівник РПГ (гарант програми) _____ Приступа Людмила Никодимівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії	Протокол від _____ № _____ Завідувач кафедри _____ Дужий Ігор Дмитрович

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Практика лікарська виробнича
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Медичний інститут. Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії
Розробник(и)	Ситнік Олександр Леонідович, Дужий Ігор Дмитрович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр	4 тижня протягом 8-го семестру, 4 тижня протягом 10-го семестру
Обсяг	Обсяг навчальної дисципліни становить 10 кредитів ЄКТС, 300 годин, з яких 8 години - атестація викладачем з циклів виробничої практики, 292 години - самостійна робота на базі лікувально - профілактичного закладу
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Медицина"
Передумови	"Крок-1", - знання з: латинської мови та медичної термінології, - медичної біології, - медичної інформатики, - анатомії людини, - фізіології, - гістології, цитології та ембріології, - біологічної та біоорганічної хімії, - мікробіології, вірусології та імунології, - знання клінічних дисциплін циклу професійної підготовки, проходження практики з догляду за хворими та сестринської практики
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та закріплення професійних вмінь, одержаних при вивченні основних клінічних і теоретичних дисциплін, та подальше вдосконалення практичних навичок в умовах майбутньої діяльності на базах районних, міських, обласних лікувально-профілактичних закладів з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст освітнього компонента

Модуль 1. Терапевтичний блок Змістовний модуль 1. Терапія Тема 1. Клінічна та інструментальна діагностика, лікування основних терапевтичних захворювань. Ведення медичної документації в клініці внутрішніх хвороб. Тема 2 Лабораторне, цитологічне, мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень. Аналіз харкотиння, плевральної рідини, асцитичної рідини, спинномозкової рідини. Тема 3. Спинномозкова пункція. Показання до спинномозкової пункції, оснащення та техніка виконання. Тема 4 Залік Змістовний модуль 2. Педіатрія Тема 5. Антропометричні дослідження: маса тіла, зріст, обвід голови і грудної клітини. Оцінка фізичного розвитку дитини. Тема 6. Рентгенологічні, ендоскопічні, ультразвукові методи дослідження, лікування основної патології у дітей. Особливості ведення медичної документації в педіатричному відділенні/кабінеті. Тема 7. Інструментальні методи дослідження гемодинаміки у дітей. Тема 8. Електрокардіографія, фонокардіографія, ехокардіографія у дітей. Тема 9. Надання екстреної допомоги та серцево – легенева реанімація у дітей. Тема 10 Залік Модуль 2. Хірургічний блок Змістовний модуль 3. Хірургія Тема 11. Клінічна та інструментальна діагностика, лікування хірургічних захворювань органів грудної та черевної порожнини, сечової системи, опорно – рухового апарату. Тема 12. Хірургічні діагностичні маніпуляції та операції. Передопераційний епікриз, протокол операції. Тема 13. Перша допомога постраждалим. Тема 14. Післяопераційний період. Післяопераційні ускладнення, їх профілактика. Тема 15 Залік Змістовний модуль 4. Акушерство і гінекологія Тема 16. Клінічна та інструментальна діагностика, лікування захворювань статевих систем. Тема 17. Клінічна та інструментальна діагностика, лікування захворювань молочної залози. Особливості ведення медичної документації в акушерстві і гінекології. Методи інструментального обстеження з позиції доказової медицини. Тема 18. Зовнішнє (прийоми Леопольда) та внутрішнє акушерське дослідження. Аускультация плода. Тема 19. Прийом пологів: захист промежини, виконання епізіотомії або перинеотомії в потугах, накладання швів на епізіотомну або перинеотомну рани, надання ручної допомоги за методом Цов'янова 1,2. Обробка пуповинного залишку, оцінка народження плаценти, оцінка цілісності плаценти. Тема 20 Залік

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях.
PH2	Проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань.
PH3	Призначати хворому оптимальні методи інструментального обстеження з позиції доказової медицини, вести медичну документацію.
PH4	Визначати характер та принципи лікування хворих, виконувати необхідні медичні маніпуляції
PH5	Проводити реанімаційні заходи та надавати першу допомогу постраждалим

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 222 Медицина:

ПР1	Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
ПР2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
ПР3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
ПР4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
ПР5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань
ПР6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
ПР7	Здатність до діагностування невідкладних станів
ПР8	Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
ПР9	Навички надання екстреної медичної допомоги
ПР10	Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
ПР11	Навички виконання медичних маніпуляцій
ПР12	Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції
ПР13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
ПР14	Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб
ПР15	Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду
ПР16	Здатність до проведення експертизи працездатності
ПР17	Здатність до ведення медичної документації

7. Види навчальної діяльності

НД1	Ознайомлення з документообігом в лікувально - профілактичному закладі
НД2	Підготовка до Крок-2
НД3	Інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження тощо) та інструментальних (ЕКГ, ЕхоКГ, ЕФГДС, УЗД, КТ, рентгенографія, спірографія тощо) методів обстеження
НД4	Практична робота на базі практики над виконанням програми виробничої практики.
НД5	Написання звіту з практики, що передбачає виконання програми виробничої практики.
НД6	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі

8. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Навчання на основі досвіду.
МН2	Case-based learning (CBL). Навчання на основі аналізу клінічного випадку, ситуації
МН3	Виконання завдань безпосереднього керівника в ході виробничої практики
МН4	Отримання навичок ведення звітної документації

Студент виконує роботу помічника лікаря стаціонарних та поліклінічних відділень/кабінетів терапевтичного, хірургічного, педіатричного, акушерсько-гінекологічного профілю обласних, міських, районних лікувально – профілактичних закладів (ЛПЗ). Студенти працюють на базі щоденно впродовж 5 робочих днів під наглядом безпосереднього керівника. Самостійному навчанню сприятиме: реалізація індивідуальних завдань під час проходження виробничої практики, формування навичок роботи у колективі з дотриманням норм медичної етики та деонтології. Під час підготовки до звіту за результатами виробничої практики студенти розвиватимуть навички самостійного навчання, критичного аналізу, а також удосконалюватимуть дослідницькі вміння.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Обговорення та взаємооцінювання виконаних завдань практики.
МФО2	Опитування та настанови лікаря - безпосереднього керівника практики
МФО3	Написання звіту з практики та підготовка до захисту звіту

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Оцінювання звіту з практики
МСО2	Демонстрація практичних навичок

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

8 семестр	200 балів
МСО1. Оцінювання звіту з практики	80
Захист звіту з циклу «Терапія»	40

	Захист звіту з циклу «Педіатрія»	40
МСО2. Демонстрація практичних навичок		120
	Демонстрація практичних навичок з циклу «Терапія»	60
	Демонстрація практичних навичок з циклу «Педіатрія»	60
10 семестр		200 балів
МСО1. Оцінювання звіту з практики		80
	Захист звіту з циклу «Акушерство і гінекологія»	40
	Захист звіту з циклу «Хірургія»	40
МСО2. Демонстрація практичних навичок		120
	Демонстрація практичних навичок з циклу «Хірургія»	60
	Демонстрація практичних навичок з циклу «Акушерство і гінекологія»	60

Самостійна робота студента на базі лікувально – профілактичного закладу оцінюється на підставі Щоденника та Підсумкового цифрового звіту з кожного циклу за критеріями, що характеризують діяльність здобувача під час практики. Критерії оцінювання: - курація стаціонарних хворих; - курація амбулаторних хворих; - оформлення медичних карток стаціонарних/амбулаторних хворих; - участь в обходах, консилиумах; - інтерпретація даних лабораторних досліджень; - участь в проведенні та інтерпретація результатів інструментальних досліджень; - участь в переливанні крові та її компонентів; - участь в проведенні лікарських маніпуляцій та операцій. Виконання кожного з восьми критеріїв оцінюється: "виконано" - 5 балів, "не виконано" - 0 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент під час самостійної роботи за цикл практики - 25. Демонстрація студентом практичної навички оцінюється за наступними критеріями: - визначення показань, протипоказань для виконання маніпуляції/операції, заходів безпеки хворого і медичного персоналу; - організація робочого місця для виконання маніпуляції/операції; - техніка проведення маніпуляції/операції; - можливі ускладнення при виконанні маніпуляції/операції, їх профілактика. Оцінювання кожного з критеріїв здійснюється керівником практики за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку традиційних оцінок (середній бал з точністю до сотих) у рейтингові бали. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент демонструючи практичну навичку за цикл практики – 36 (середній бал 3,00). Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за демонстрацію навичок з циклу практики – 60 (середній бал 5,00). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

10. Ресурсне забезпечення

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

ЗН3	Симуляційний центр
ЗН4	Медичні споруди/приміщення та обладнання лікарень які визнані базами практики
ЗН5	Програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання

ЗН 1 забезпечуються сумісно лікувально - профілактичними закладами - базами практики та профільними кафедрами СумДУ. Симуляційний центр (ЗН3) розміщений на базі МІ СумДУ. ЗН2 та ЗН5 забезпечуються СУМДУ та використовуються у випадку карантинних обмежень.

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методичні вказівки з виробничої практики з циклу "Акушерство та гінекологія" [Електронний ресурс] : для студ. V курсу за спец. 222 "Медицина" / Н. А. Іконописцева, Н. А. Болотна, С. А. Сміян, І. М. Нікітіна. — Електронне видання каф. Акушерства і гінекології. — Суми : СумДУ, 2019. — 23 с. Publishing, 2016. — (Advances in the Evolutionary Analysis of Human Behaviour).
2	Clinical Methods in Medical Family Therapy [Електронний ресурс] / edited by Tai Mendenhall, Angela Lamson, Jennifer Hodgson, Macaran Baird. — 1st ed. 2018. — Cham : Springer International Publishing, 2018. — (Focused Issues in Family Therapy).
3	Rehabilitative Surgery [Електронний ресурс] : A Comprehensive Text for an Emerging Field / edited by Andrew I. Elkwood, Matthew Kaufman, Lisa F. Schneider. — 1st ed. 2017. — Cham : Springer International Publishing, 2017. — XIX, 398 p. 86 illus., 63 illus. in color.
4	The Standards of Practical Skills in Neonatology [Текст] : study guide / Ye. Ye. Shunko, A. M. Loboda, I. V. Tarasova etc. ; eds: Ye.Ye. Shunko, A.M. Loboda. — Sumy : Sumy State University, 2018. — 315 p.
5	Obstetrics and gynecology: in two volumes [Текст] : textbook. Vol.2 : Gynecology / V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskiivskiyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. — 2-nd edition. — K. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 352 p.
Допоміжна література	
1	Клініка та синдромна терапія невідкладних станів у дітей [Текст] / В. Ф. Лобода, Є. Ф. Бузько, Л. М. Слободян та ін. — 2-ге вид., без змін. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2016. — 208 с.
2	Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб [Текст] : навч. посіб.: у 2-х ч. Ч.1 : Кардіологія, ендокринологія та ревматологія / Л. Н. Приступа, В. Г. Псарьова, В. В. Лаба та ін. ; за заг. ред. Л.Н. Приступи. — Суми : СумДУ, 2017. — 217 с.
3	Methodological instructions on the topic "Care for the Surgical Patients. Nutrition of Patients during Postoperative Period" [Текст] : for students of medical higher schools / A. V. Kravets, G. I. Pyatikop, V. P. Shevchenko, I. Ya. Gresko. — Sumy : Sumy State University, 2018. — 26 p.

4	Introduction to Surgery for Students [Електронний ресурс] / edited by Rebecca A. Fisher, Kamran Ahmed, Prokar Dasgupta. — 1st ed. 2017. — Cham : Springer International Publishing, 2017. — XVII, 416 p. 263 illus., 230 illus. in color.
5	Family Medicine [Текст] : textbook: in 3 b. B.2 : Symptoms and syndromes in clinical course of internal diseases / L. S. Babinets, O. M. Barna, S. V. Biletskyi etc. ; ed.: O.M. Hyrina, L.M. Pasiyeshvili. — К. : Medicine Publishing, 2018. — 376 p.
6	Obstetrics and gynecology: in two volumes [Текст] : textbook. Vol.2 : Gynecology / V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskiivskiyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. — 2-nd edition. — К. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 352 p.

11. Бази практики

Виробнича лікарська практика проводиться на клінічних базах кафедр МІ СумДУ : акушерства, гінекології та планування сім'ї; внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини; екстреної медичної допомоги та медицини катастроф; сімейної медицини з курсом дерматовенерології; педіатрії; хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії. Студенти можуть самостійно обирати для себе місце проходження практики на базі одного або декількох, залежно від профілю, лікувально - профілактичних закладів поза межами клінічних баз МІ, за умови можливості виконання програми практики. Базами виробничої лікарської практики можуть бути також структурні підрозділи СумДУ, що дозволяють здобувачам отримувати професійні навички і фахові компетентності: Університетська клініка та Симуляційний центр.

12. Політики

12.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового контролю.

12.2 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. До початку проходження практики студент зобов'язаний завчасно пройти медичне обстеження та мати оформлені санітарні книжки, бути вакцинованими відповідно до календаря та протиепідемічних рекомендацій. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали усі види запланованої навчальної самостійної роботи, відпрацювали всі пропущені дні практики до встановленого

терміну.

12.3 Політика щодо дедлайнів та перескладання

Студент до початку практику отримує інструктаж керівника практики від університету та щоденник практики. На базі студент проходить інструктаж з техніки безпеки, уточнює план проходження практики. Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку лікувально - профілактичного закладу. Відпрацювання пропущених днів виробничої практики під час її проведення проводиться, за погодженням з безпосереднім керівником, шляхом чергування у позаробочий час на клінічних базах практики. При неможливості чергування та після завершення виробничої практики відробки проходять на базі симуляційного центру керівником від профільної кафедри за затвердженим графіком. У випадку, коли студент отримав незадовільну оцінку за підсумковий контроль, він повинен перескласти його до початку наступного семестру. Друге перескладання проводиться в присутності комісії, максимальна оцінка за друге перескладання підсумкового контролю – «3», що відповідає 120 балам.

12.4 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Для спеціальності 222 Медицина:

Програмні результати навчання	Результат навчання	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
ПР1, ПР2, ПР7	РН1	НД2, НД4, НД5	МН1, МН2, МН3	ЗН2, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО2
ПР1, ПР2, ПР3, ПР7	РН2	НД2, НД4, НД5	МН1, МН2, МН3	ЗН1, ЗН2, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО2
ПР2, ПР3	РН3	НД2, НД3, НД4, НД5	МН1, МН2, МН3, МН4	ЗН1, ЗН2, ЗН5	МСО1, МСО2
ПР4, ПР5, ПР6, ПР11, ПР12, ПР14, ПР15, ПР16, ПР17	РН4	НД1, НД2, НД4, НД5, НД6	МН1, МН2, МН3, МН4	ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО2
ПР8, ПР9, ПР10, ПР13, ПР14	РН5	НД2, НД4, НД6	МН1, МН2, МН3	ЗН2, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО2